

Sander Schuitemaker – is juridisch adviseur bij het team Kinderrechten en Migratie van Defence for Children

'Adequate behandeling' in Burundi?

Wanneer kinderen, (pleeg)ouders, advocaten, hulpverleners en andere professionals een vraag hebben over kinderrechten, kunnen ze contact opnemen met de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children. Zo kom ik, als jurist op die helpdesk, vaak in aanraking met kinderen in schrijnende omstandigheden. En een zaak die me zeker zal bijblijven is de zaak van Ndume, een jongetje uit Bujumbura, de hoofdstad van Burundi, dat toen drie jaar was.

Ndume (fictieve naam) kwam samen met zijn ouders naar Nederland. Ik ontmoette het jongetje en zijn ouders persoonlijk bij de zitting in beroep. De zaak was ook bijzonder door het teamwork met de collega's van onze zusterorganisatie ECPAT (bestrijding seksuele uitbuiting van kinderen) in Nederland en Burundi.

Ndume heeft een ernstige allergie voor veel soorten voedsel, waardoor hij zou kunnen stikken. Daarom is hulp binnen 15 minuten noodzakelijk. Omdat hij ook autisme heeft, weigert hij vaak te eten, waardoor artsen vrezen voor ondervoeding. Ternaauwernood werd in Nederland Ndumes dood een keer voorkomen. Nadat hij melk had binnengekregen, moest hij met grote spoed naar het ziekenhuis, waar hem adrenaline is toegediend.

Aan ons werd gevraagd het bezwaar te ondersteunen tegen de afwijzing van een verzoek tot uitstel van vertrek om medische redenen. In dit soort zaken speelt het belang van het kind en de daadwerkelijke bescherming van kinderen doorgaans geen rol van betekenis. De IND vraagt aan het Bureau Medische advisering (BMA) advies, waarbij een marginale beoordeling plaatsvindt van de vraag of adequate medische behandeling beschikbaar is in het land van herkomst. In dit geval adviseerde het BMA dat de ouders van Ndume in Burundi maar goed de etiketten moesten controleren op aanwezigheid van voedselallergenen.

Ook betrok het BMA de wisselwerking tussen de autistische stoornis en de voedselallergie niet

bij zijn oordeel, terwijl de advocaat het belang hiervan wel had aangevoerd en had onderbouwd met stukken van medisch experts. Ten slotte achtte het BMA het ambulanceverkeer in Bujumbura toereikend voor de acute zorg na inname van fout voedsel.

Het BMA achtte het ambulanceverkeer in Bujumbura (Burundi) toereikend voor de acute zorg, binnen 15 minuten in een ziekenhuis, na inname van fout voedsel.

Toen wij de zusterorganisatie in Burundi benaderden om deze informatie te verifiëren, verbaasden de mensen daar zich nogal over de onderbouwing van het BMA. Burundi is een van de armste landen ter wereld. Volgens de partnerorganisatie zijn ambulances onbetaalbaar voor gewone inwoners. Bovendien kopen mensen hun voedsel doorgaans op markten, waar informatie over de bestanddelen van voedingsmiddelen meestal ontbreekt.

De verkregen informatie uit Burundi bleek cruciaal: in 2020 ging de zaak mede hierdoor gegrond bij de rechtbank. Maar toen kwam er toch geen toewijzing van het verzoek, maar een herhaling van zetten. Opnieuw bracht het BMA een negatief advies uit en opnieuw wees de IND op basis van dat advies het verzoek af. Wij wonnen op onze beurt opnieuw informatie uit Burundi in en ik schreef wederom een kinderrechtenrapportage. Tot een tweede zitting kwam het niet, omdat de IND de beschikking daags voor de zitting introk.

Uiteindelijk kreeg Ndume in 2021 een medische verblijfsvergunning, na meer dan vijf jaar procederen over uitstel van vertrek. Het gezin heeft inmiddels een huis en er is eindelijk rust. Eind goed al goed voor deze jongen. Wat blijft, is het wrange gevoel dat 'adequate behandeling' van deze zaak door de overheid afhankelijk bleek van het toevallige bestaan van een ECPAT-zusterorganisatie in Burundi.

Ook dit jaar schrijven mensen die werken in het migratierecht een column over de zaak die hen altijd bij zal blijven.